

REFERENČNÝ DOKUMENT EUROMA

Výzvy na predkladanie projektov: kľúčový prvok na dosiahnutie rovnosti a začlenenia Rómov

Október 2023

Kritické aspekty, ktoré treba zohľadniť pri tvorbe výziev na predkladanie projektov rámci fondov európskej politiky súdržnosti na roky 2021-2027 s cieľom zabezpečiť, aby tieto fondy prispievali k podpore a dosiahnutiu skutočného sociálneho vplyvu na rovnosť a začleňovanie Rómov

Európska sieť pre rovnosť Rómov v rámci fondov EÚ (EURoma sieť) pracuje od roku 2007 na podpore (prostredníctvom vzájomného učenia, vytvárania poznatkov a činností na zvyšovanie informovanosti) intenzívnejšieho a účinného využívania fondov európskej politiky súdržnosti (najmä ESF/ESF+ a EFRR) na podporu sociálneho začlenenia, rovnakých príležitostí a boja proti diskriminácii Rómov v celej EÚ. Na tento účel spája verejné orgány zodpovedné za rómske politiky (najmä národné kontaktné miesta pre Rómov) a orgány zodpovedné za európske fondy politiky súdržnosti z 15 členských štátov EÚ, ako aj Európsku komisiu. Fundación Secretariado Gitano (FSG) je zodpovedná za technický sekretariát siete, ktorý vedie a koordinuje sieť. Ďalšie informácie nájdete na stránke <https://www.euromanet.eu>

I. ÚVOD

Pozorujeme pozitívny posun, pokiaľ ide o zohľadnenie rovnosti a začlenenia Rómov v programových dokumentoch európskych fondov politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 (ku ktorým EURoma prispel uverejnením „Kontrolného zoznamu EURoma na účinné začlenenie intervencií Rómov v rámci programových programov európskych fondov politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027“¹). Veľký počet krajín plánuje vyčleniť zdroje na podporu rovnosti a začleňovania Rómov s využitím rôznych možností, pokiaľ ide o fondy (Európsky sociálny fond plus (ESF+), Európsky fond

¹ <https://www.euromanet.eu/publications/euroma-pub/euroma-checklist-for-the-effective-inclusion-of-roma-interventions-within-eu-cohesion-funds-programming-2021-2027-guidance-for-departments-responsible-for-programming-eu-cohesion-funds-in-ms-and-eu-2/>

regionálneho rozvoja (EFRR) alebo iné), geografický rozsah pôsobnosti (vnútroštátny, regionálny...); prístupy (cieľové, všeobecné, územné...); špecifické ciele; oblasti intervencie atď.

Teraz nastal čas zamerať sa na skutočnú aplikáciu týchto programových dokumentov do praxe s cieľom zabezpečiť, aby na rozdiel od predchádzajúcich programových období neexistovala medzera medzi plánovaním a vykonávaním. V mnohých prípadoch, aj keď sa v prijatých programových dokumentoch stanovil priaznivý rámec na podporu rovnosti a začleňovania Rómov, výsledky a vplyv v praxi nevyhnutne nezodpovedali. Do veľkej miery to súviselo s rôznymi prvkami stanovenými na vykonávanie, medzi ktoré patria výzvy na predkladanie projektov, ktoré sa zdajú byť najbežnejším mechanizmom pridelovania finančných prostriedkov.

Výzvy sa skutočne ukázali ako jeden z rozhodujúcich prvkov úspechu pri realizácii inklúzie. Na jednej strane slúžia na premietnutie toho, čo je stanovené v programových dokumentoch, do praxe. Na druhej strane spôsob navrhovania a plánovania výziev do veľkej miery určuje charakteristiky projektov/intervencií, ktoré sa budú vyberať a realizovať, ako aj ich potenciálnu efektívnosť, účinnosť a vplyv.

Výzvy na predkladanie návrhov zohrávajú zásadnú úlohu pri navrhovaní projektov/intervencií, a teda v ich potenciáli z hľadiska efektívnosti, účinnosti a vplyvu

V tejto súvislosti sa v tomto referenčnom dokumente EURoma na základe skúseností partnerov a úvah v rámci siete zhromažďujú aspekty, ktoré majú príslušné orgány zvážiť pri navrhovaní výziev v programovom období 2021 – 2027, aby sa zabezpečilo, že vytvoria primeraný základ pre budúce intervencie s najvyšším potenciálom prispieť k rovnosti a začleneniu Rómov a dosiahnuť sociálnu zmenu.

Tieto aspekty by sa mohli v čo najväčšej miere zohľadniť vo výzvach, ako aj v rôznych s nimi súvisiacich prvkoch, ako sú výberové a hodnotiace kritériá, usmerňovacie dokumenty pre potenciálnych príjemcov, postupy výberu projektov atď.

Treba tiež spomenúť existenciu iných mechanizmov pridelovania finančných prostriedkov, ako sú zmluvy a sociálne dohody, ktoré napriek tomu, že sa používajú menej často, preukázali svoju hodnotu a majú vlastnosti, ktoré by mohli slúžiť ako referencia pre výzvy na predkladanie projektov. Tieto mechanizmy majú pozitívne aspekty, ako je zníženie administratívnej záťaže a dlhodobjší prístup (napr. dohody trvajúce niekoľko rokov s možnosťou každoročných predĺžení).

Bez ohľadu na použitý mechanizmus majú teraz členské štáty príležitosť využiť celý potenciál európskych fondov politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 vrátane širokej škály nástrojov, ktoré majú k dispozícii, na podporu intervencií, ktoré majú skutočný vplyv, v súlade s cieľmi stanovenými vo vnútroštátnych/regionálnych strategických rámcoch pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov, ako aj s nariadeniami a odporúčaniami EÚ.

II. RELEVANTNÉ ASPEKTY, KTORÉ JE POTREBNÉ ZVÁŽIŤ

1. Trvanie/časový rámec

Obdobie realizácie projektov/intervencií sa ukázalo ako jeden z najzávažnejších faktorov ovplyvňujúcich dopady fondov. Skúsenosti ukazujú, že čím dlhšie je trvanie, tým väčší je dopad. Napriek tomu, že rámec pre fondy európskej politiky súdržnosti umožňuje dlhodobú perspektívu (do 7 rokov + 2 roky), výzvy na predkladanie projektov sa doteraz vo veľkej miere prijali v krátkodobej perspektíve (v niektorých prípadoch s trvaním kratším ako 1 rok). Okrem toho je zriedkavé nájsť mechanizmy, ktoré umožnia pokračovanie a kontinuitu pilotných a/alebo krátkodobých akcií, ktoré preukazujú ich hodnotu a úspech, čo umožní ich konsolidáciu/rozšírenie počas toho istého programového obdobia (alebo po ňom, ak sa to považuje za relevantné).

Výzvy na predkladanie projektov umožňujúce dlhodobý prístup majú zásadný význam pre účinné riešenia štrukturálnych výziev ktorým čelia Rómovia

Skúsenosti ukazujú, že dlhšie trvanie projektov/intervencií zameraných na sociálnu súdržnosť prispieva k ich efektívnosti, účinnosti a dopadu, napríklad:

- Poskytnutie lepšieho rámca pre opatrenia súvisiace so začleňovaním Rómov, rovnosťou a nediskrimináciou, ktoré si vyžadujú komplexné a integrované prístupy s dlhodobou perspektívou a záväzkami. Dostatok času je potrebný nielen na vykonávanie, ale aj na plánovanie, konzultácie, zapojenie zainteresovaných strán a podporu koordinácie, budovanie dôvery s komunitami, vypracovanie a vykonávanie individualizovaných a integrovaných plánov, monitorovanie, hodnotenie a preskúmanie politiky atď.

Okrem toho tento dlhodobý prístup umožňuje väčšiu istotu a dôveru príjemcov, keďže budú mať v priebehu času rovnaký referenčný rámec (t. j. osoby, pracovné metódy...). Skúsenosti okrem toho ukázali, ako môže nedostatočná kontinuita viesť k celkovému neúspechu príslušných cieľov, ako je to v prípade boja proti diskriminácii, boja proti predsudkom voči Rómom a zmeny ich spoločenského imidžu.

- Uľahčenie dlhších a zložitejších akcií, uprednostňovanie vykonávania komplexných/integrovaných prístupov, ktoré v prípade potreby zahŕňajú využívanie rôznych fondov.
- Umožnenie projektov (a súvisiacich intervencií) v priebehu času bez prerušenia.
- Zníženie fluktuácie odborníkov a účastníkov zapojených do intervencií, čo má jasný vplyv na účinnosť intervencií a dokonca umožňuje prijatie preventívneho prístupu.
- Zníženie riadiaceho a administratívneho zaťaženia, najmä v počiatkovej a záverečnej fáze realizácie, ktoré sú vo všeobecnosti intenzívnejšie z hľadiska riadenia a byrokracie.
- Uľahčenie realizácie územných prístupov vo všeobecnosti komplexnejšie a preto si vyžaduje dlhodobější prístup.

- Umožnenie sociálnej inovácie, ktorá si vyžaduje dlhší časový rámec na experimentovanie a realizáciu inovácií.
- Zabrániť tomu, aby politické zmeny mali vplyv na realizáciu projektov/intervencií, ktoré už prebiehajú.

V súlade s potenciálnym časovým rámcom výziev, ktorý ponúka viacročný finančný rámec, sa preto odporúča plánovať výzvy na predkladanie návrhov s ambicióznym dlhodobým časovým rámcom, ktorý umožní intervencie s najdlhším možným trvaním (kľúčový faktor na dosiahnutie cieľov súvisiacich so znižovaním rozdielov v nerovnosti, ktoré postihujú Rómov). V dôsledku toho by sa malo v čo najväčšej miere zabrániť vykonávaniu krátkodobých opatrení (jeden rok alebo kratšie). Hoci môžu existovať administratívne prekážky, skúsenosti z viacerých krajín ukazujú, že je možné (a žiaduce) pokročiť smerom k realizácii výziev z dlhodobého hľadiska. Počas programového obdobia 2021-2027 plánuje väčší počet krajín vymedziť dlhodobejšie výzvy (niektoré s minimálnou dĺžkou 3 roky).

Tento dlhodobý prístup nebráni aj flexibilitu prispôbiť sa meniacim sa okolnostiam a riešiť potenciálne riziká počas programového obdobia, čo si môže vyžadovať prepracovanie a preprogramovanie. V tomto zmysle možno v súlade s viacročným finančným rámcom stanoviť osobitné mechanizmy/opatrenia vrátane preskúmania výberových kritérií pre výzvy stanovené monitorovacími výbormi na základe potrieb a okolností, ktoré sa objavia počas programového obdobia; vytvorenie mechanizmov, ktoré umožnia (dvoj)ročné preskúmanie intervencií, ako aj prerušenie financovania, ak sa nedosiahnu ciele (aj keď sa financovanie predpokladá na dlhšie obdobie)...

2. Rozsah

Skúsenosti z predchádzajúcich programových období ukazujú, že prerozdelenie finančných prostriedkov do mnohých projektov menšieho rozsahu vedie k fragmentácii zdrojov a vedie k obmedzenejšiemu dosahu na príjemcov a celkového dopadu. Na druhej strane **projekty väčšieho rozsahu mali vo všeobecnosti vyšší potenciál na efektívnejšie využívanie finančných prostriedkov a dosiahnutie významnej sociálnej zmeny tým**, že oslovili väčší počet príjemcov, zahŕňali väčší počet intervencií, prijali účinnejšie prístupy, uľahčili realizáciu atď.

Ukázalo sa, že projekty väčšieho rozsahu (z hľadiska komplexnosti/rozpočtu a geografického rozsahu) majú vyšší potenciál osloviť príjemcov a dosiahnuť významnú sociálnu zmenu

Ďalším relevantným aspektom je geografický rozsah projektov. Intervencie zamerané na širší geografický rozsah (napr. niekoľko území/regiónov v rámci krajiny, niekoľko lokalít v rámci regiónu atď.) zabezpečujú väčšie pokrytie obyvateľstva, ako aj väčšiu územnú rovnosť, pričom podporujú rovnaký prístup k intervenciám v rôznych regiónoch/miestach, a nielen v jednej/niektorých z nich. Okrem toho takýto prístup vedie k účinnejšiemu využívaniu zdrojov podporou synergii a

uľahčováním využívania podobných prístupov, ako aj výmenou a prenosom skúseností a postupov.

Vymedzenie optimálneho geografického rozsahu by však malo ísť ruka v ruku so zohľadnením kontextu každého územia/regiónu a/alebo lokality (vrátane charakteristík, špecifik, zainteresovaných strán atď.) s cieľom prispôbiť všeobecný rámec takémuto kontextu, ako aj spoliehať sa na najrelevantnejšie zainteresované strany, ktoré majú najlepšie predpoklady na pochopenie potrieb v rôznych územiach.

Súvisí to aj s geografickým zacielením intervencií zameraných na najzraniteľnejšie skupiny, a to aj prostredníctvom využívania územných ukazovateľov, ktoré pomáhajú identifikovať a vymedziť optimálny geografický rozsah týchto intervencií.

3. Zapojené subjekty

Obzvlášť dôležitá je aj úloha rôznych zainteresovaných strán (ako sú riadiace a sprostredkovateľské orgány) a zavedené formy spolupráce. Zapojenie primeraných zainteresovaných strán (či už verejné alebo súkromné a s celoštátnym, regionálnym alebo miestnym geografickým rozsahom) pri navrhovaní a vykonávaní projektov/intervencií, ako aj v relevantných prípadoch aj forma a podmienky, v ktorých sa uskutočňuje spolupráca a komplementárnosť medzi zainteresovanými stranami, má významný vplyv na úspešné a efektívne dosahovanie cieľov.

Výber
zainteresovanej
strany v najlepšej
pozícii na realizáciu
projektov/iniciatív je
kľúčovým prvkom

Skúsenosti ukazujú, že najrozhodujúcim faktorom úspechu je, že **projekty/iniciatívy sú zverené zainteresovanej strane (či už ide o verejnú alebo súkromnú, bez ohľadu na to, či má vnútroštátny, regionálny alebo miestny geografický rozsah) v najlepšej pozícii na ich realizáciu a na zabezpečenie toho, aby dosiahli čo najväčší dopad.** Ak neexistujú žiadne jednotlivé zainteresované strany v dobrom postavení na vykonávanie opatrení samostatne, **mohli by sa nájsť alternatívne možnosti, ako napríklad vytvorenie spolupráce a konzorcií medzi rôznymi zainteresovanými stranami.**

Aspekty, ako je
špecializácia a
geografický rozsah
prijímajúcich
subjektov, sa ukazujú
ako relevantné na
dosiahnutie vplyvu

Kľúčovým prvkom sa ukázala aj **špecializácia prijímajúcich subjektov** zodpovedných za realizáciu (napr. národné organizácie občianskej spoločnosti, ktoré sa špecializujú na prácu so zraniteľnými skupinami). To umožňuje lepší dosah na cieľovú skupinu (najmä pokiaľ ide o zraniteľné skupiny, ako sú Rómovia) a lepšie pochopenie a riešenie ich potrieb.

Geografické pokrytie prijímajúcich subjektov by mohlo byť ďalším prvkom, ktorý treba zväžiť. Široké geografické pokrytie prijímateľa (napr. niekoľko regiónov/území, niekoľko lokalít atď.) by mohlo prispieť k zabezpečeniu vysokého a rovnocenného vplyvu

intervencií. Toto pokrytie umožňuje prijímateľovi osloviť vyšší počet konečných príjemcov a účinnejšie využívať finančné prostriedky, napríklad využívaním podobných prístupov (s potrebnými úpravami podľa rôznych kontextov) a podporou učenia sa a výmeny dobrej praxe.

Okrem prijímateľa je dôležité zvážiť a v prípade potreby zapojiť ďalšie zainteresované strany (vrátane odborníkov a samospráv atď.) na plánovanie, vykonávanie, monitorovanie geografickej oblasti vykonávania (na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni), aby sa zabezpečilo prepojenie projektu so všeobecným rámcom služieb a zdrojov v území. Ak je to relevantné, vo výzvach by sa mohlo počítať s využívaním participatívnych prístupov cieľových komunít v intervenciách/projektoch, čo by pomohlo začleniť ich názory a podporiť ich aktívnu účasť a občianstvo.

4. Rozsah projektov/intervencií

S ohľadom na pretrvávajúcu nerovnosť v kľúčových oblastiach zamestnanosti, vzdelávania, zdravotníctva, bývania alebo boja proti diskriminácii je potrebné, aby sa výzvy naďalej zameriavali na tieto oblasti. Podobne by sa mali ďalej propagovať a podporovať prístupy, ktoré sa ukázali ako úspešné (napr. Individualizácia pomoci atď.).

Okrem toho by sa mohli zvážiť aj iné oblasti s cieľom plne využiť možnosti dostupné v rámci ESF+ a EFRR a zohľadniť nové prvky súčasného sociálno-ekonomického kontextu. Medzi ne patria tie, ktoré súvisia so **zelenou a digitálnou transformáciou**, ktorá prebiehala v posledných rokoch, s cieľom riešiť potenciálne riziká, ktoré by táto transformácia mohla priniesť zraniteľným skupinám, ako sú Rómovia, a zároveň využiť príležitosti, ktoré by im mohla ponúknuť. Možné opatrenia môžu súvisieť s podporou spravodlivej zelenej a digitálnej transformácie; boj proti energetickej/dopravnej chudobe; rozvoj zelených a digitálnych zručností; podpora zamestnatelnosti súvisiacej so zelenými a digitálnymi pracovnými miestami (vrátane podnikania); poskytovanie podpory pri inovatívnom prechode zo zamestnania do zamestnania alebo na trhu práce; zavádzanie a využívanie ekologických alebo digitálnych inovácií atď.

Hoci je potrebné zachovať podporu kľúčových oblastí (zamestnanosť, vzdelávanie, zdravotníctvo, bývanie, boj proti diskriminácii) a úspešné prístupy (napr. individualizácia pomoci), mohli by sa zvážiť aj iné možnosti dostupné v rámci ESF+ a EFRR (napr. zelená a digitálna transformácia)

Hoci v určitých kontextoch, ako je extrémna chudoba, môžu vzniknúť určité výzvy pri vykonávaní opatrení súvisiacich s týmito novými prvkami, je to možné (s požadovanými úpravami) a vhodné, pretože ponúkajú príležitosti na zlepšenie životných podmienok a rovnakých príležitostí pre ľudí, ktorí tam žijú. Medzi príklady typov iniciatív patria programy zamestnanosti poskytujúce odbornú prípravu pre nízкокvalifikované profily nových ekologických pracovných miest; obnova bývania vrátane zariadení na čistú energiu (solárne panely, izolačné panely atď.) alebo digitálne nástroje pre rómske deti atď.

Výzvy ESF+ a EFRR môžu okrem toho poskytovať podporu aj iniciatívam súvisiacim s **budovaním kapacít, zvyšovaním informovanosti a šírením informácií, prostredníctvom výmeny a prenosu postupov a nadväzovaním spolupráce/sietí** (na vnútroštátnej a nadnárodnej úrovni), **testovaním integrovaných prístupov a prístupov v rámci sociálnych inovácií** atď.

Okrem toho je dôležité, aby projekty/intervencie zvažili a riešili **rozmanitosť Rómov a zohľadnili situáciu osobitných cieľových skupín, ako sú rómske rodiny**, deti, mladí ľudia, ženy a kočovní Rómovia v rámci EÚ. Na tento účel je nevyhnutné, aby sa pri navrhovaní a vykonávaní výziev a intervencií uviedli a zohľadnili rôzne cieľové skupiny a aby sa zachovala dostatočná flexibilita, ktorá umožní prispôbiť sa každej z nich. Zohľadniť by sa mohla aj rozmanitosť situácií (napr. situácia extrémnej chudoby atď.).

5. Integrovaný a komplexný prístup

Potrebné sú integrované a komplexné prístupy medzi rôznymi sektormi, zainteresovanými stranami, fondami atď.

V správe Európskej komisie o vykonávaní vnútroštátnych stratégií integrácie Rómov – 2019 sa zdôrazňuje, že prierezové, medzirezortné a integrované prístupy k riešeniu viacnásobnej diskriminácie a viacrozmerného vylúčenia sú jedným z kľúčových faktorov úspechu pri plánovaní, realizácii a monitorovaní intervencií v oblasti začleňovania Rómov.

V prípade marginalizovaných komunít a jednotlivcov si ich významné a komplexné potreby vyžadujú viacrozmerný, medzirezortný, integrovaný prístup spájajúci investície v rôznych oblastiach, ako je zamestnanosť, vzdelávanie a odborná príprava, zdravotná starostlivosť a bývanie, v súlade s cieľmi národných/regiónálnych strategických rámcov pre Rómov.

Okrem toho je dôležité, aby výzvy nezostali sektorovými a aby boli zosúladené s globálnymi rámcami v rôznych oblastiach, ktoré sú relevantné pre rovnosť a začlenenie Rómov, ako sú zamestnanosť, vzdelávanie a odborná príprava, zdravotná starostlivosť a bývanie, ako aj v iných oblastiach, ako je chudoba a sociálne vylúčenie, boj proti diskriminácii atď.

Okrem toho by tieto integrované a komplexné prístupy mali v prípade potreby ísť ruka v ruku s osobitnými/cielenými prístupmi v rôznych oblastiach (napr. predčasné ukončenie školskej dochádzky v oblasti vzdelávania) alebo so zameraním na konkrétne cieľové skupiny (napr. deti a to aj v kontexte Záruky pre deti).

V súvislosti s týmto prístupom je potrebné zdôrazniť potenciál **doplnkového využívania ESF+ a EFRR** (v prípade potreby spolu s inými fondmi a programami EÚ) na vykonávanie komplexných a integrovaných opatrení (zahŕňajúcich rôzne druhy výdavkov, napr. tie, ktoré sa týkajú ľudských zdrojov, vybavenia a infraštruktúry atď.).

Pri navrhovaní a vyhlasovaní výziev by sa malo zohľadniť využívanie komplementárnosti finančných prostriedkov (či už v rámci tej istej výzvy, alebo najmä v prípade, keď budú zahrnuté rôzne výzvy/programy) s cieľom riešiť výzvy, ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s načasovaním, použitými výberovými kritériami, oprávnenými výdavkami a administratívnou zložitou (z hľadiska výberu, riadenia a hodnotenia). Na tento účel je nevyhnutná komunikácia a koordinácia medzi príslušnými útvarmi zodpovednými za jednotlivé fondy.

Medzi ďalšie prvky, ktoré by mohli prispieť k využívaniu integrovaného/komplexného prístupu, patrí koordinácia medzi rôznymi zainteresovanými stranami (na horizontálnej a vertikálnej úrovni), využívanie územného hľadiska (najmä na miestnej a mikromiestnej úrovni) a zosúladenie/flexibilita pravidiel oprávnenosti rôznych výdavkov a intervencií.

6. Zabezpečenie toho, aby výzvy prispievali k rovnosti a začleneniu Rómov bez ohľadu na to, či sa plánujú v rámci „špecifických cieľov súvisiacich s Rómami“ alebo v rámci iných špecifických cieľov

V prípadoch, keď sa použije **špecifický cieľ ESF+ j) Podpora sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných komunit, ako sú Rómovia, alebo špecifický cieľ i) Podpora sociálno-ekonomickej integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín vrátane migrantov** (na riešenie výziev súvisiacich s rómskymi štátnymi príslušníkmi tretích krajín), bude jednoduchšie zabezpečiť skutočné riešenie rovnosti a začleňovania Rómov. Tieto osobitné ciele umožňujú okrem iného ciele opatrenia v prepojení s cieľmi národných/regionálnych strategických rámcov pre Rómov, určenie osobitného rozpočtu, vymedzenie konkrétnych výstupov a ukazovateľov a výber kľúčových oblastí intervencií súvisiacich s rovnosťou a začleňovaním Rómov.

Ak sa výzvy týkajú iných špecifických cieľov (ESF+ alebo EFRR), a najmä ak nezahŕňajú opatrenia zamerané konkrétne na Rómov, je nevyhnutné zabezpečiť, aby boli inkluzívne aj pre Rómov. To možno dosiahnuť napríklad výslovným odkazom na Rómov ako na prioritnú zraniteľnú cieľovú skupinu a stanovením záruk, pozitívnych opatrení alebo úprav s cieľom zabezpečiť, aby Rómovia mohli mať prospech aj z plánovaných opatrení. Okrem toho by sa to mohlo odzrkadliť v kritériách výberu a hodnotenia stanovených pre výzvy vrátane dodatočného bodového hodnotenia za všeobecné intervencie, v ktorých sa výslovne zohľadňujú Rómovia.

V oboch prípadoch (a najmä v druhom) **je veľmi dôležité zahrnúť ukazovatele** (stanovené nariadeniami EÚ alebo inými, ktoré sú stanovené v programoch) **a systém monitorovania a hodnotenia, ktorý umožňuje merať pokrok, účinnosť a efektívnosť, ako aj vplyv intervencií, pokiaľ ide o rovnosť a začlenenie Rómov.** A ak je to relevantné, aj na preprogramovanie alebo predefinovanie samotnej výzvy. Ukazovatele by sa mali jasne vymedziť a nenechávať priestor na interpretáciu.

Je nevyhnutné zahrnúť ukazovatele a systém monitorovania a hodnotenia, ktorý umožňuje merať vplyv intervencií na Rómov, najmä ak výzvy nezahŕňajú ciele prístup

Kritickým momentom je určenie najlepšieho obdobia na vykonanie **hodnotení dopadu projektov/intervencií** (najmä projektov/intervencií s dlhším trvaním), aby bolo možné posúdiť vplyv z dlhodobého hľadiska (a preto sa môžu realizovať čo najskôr v danom období), ale aj na zhromažďovanie informácií, ktoré sa môžu využiť pri navrhovaní ďalších výziev alebo ďalšieho programového obdobia. Výsledky hodnotení sú základným zdrojom informácií o iniciatívach a prístupoch, ktoré majú vysokú relevantnosť pri zvažovaní budúcich investícií s cieľom pokračovať v úspešných projektoch a vyhnúť sa predchádzajúcim chybám. Na tieto hodnotenia sa môžu použiť rôzne metódy vrátane kvalitatívnych, kvantitatívnych a participatívnych prístupov.

Je potrebné **pripomenúť, že je možné určiť ukazovatele na základe informovaných odhadov** poskytnutých príjemcom, ktoré by mali prispieť k prekonaniu výziev, ktorým čelili mnohé členské štáty v predchádzajúcich obdobiach. Ďalšie možnosti, ktoré sa doteraz využívali na prekonanie potenciálnych výziev, pokiaľ ide o zber údajov, zahŕňali zavedenie primeraných postupov alebo zapojenie špecializovaných organizácií občianskej spoločnosti do vykonávania opatrení, keďže zvyčajne majú lepšiu kapacitu na podávanie správ.

Pridelenie cielenej a primeranej sumy na rovnosť a začlenenie Rómov je ďalšou stratégiou na zabezpečenie toho, aby sa finančné prostriedky skutočne využívali na tento účel. Hoci ideálnou možnosťou je, že sa tak deje vo fáze programovania [napríklad s cielene pridelenými prostriedkami v rámci špecifického cieľa ESF+ písm. j) alebo iných, alebo v rámci EFRR], ak sa tak nestalo, môže sa tak stať v neskoršej fáze (v následných úpravách programov alebo v plánovaných intervenciách).

7. Zjednodušenie administratívnych procesov

Dôležitým prvkom sú administratívne procesy, ktoré súvisia s uplatňovaním, realizáciou a monitorovaním intervencií v rámci výziev.

Je **potrebné zvážiť zjednodušenie administratívnych procesov**, pretože to jasne ovplyvňuje efektívnosť, účinnosť a dopad intervencií.

Pokrok smerom k zjednodušeniu administratívnych aspektov bude mať vplyv na efektívnosť, účinnosť a vplyv

Na tento účel by sa mohli preskúmať možnosti čo najväčšieho zníženia administratívnej záťaže príjemcov, čo by im umožnilo sústrediť sa na vykonávanie intervencií (napr. orgány poskytujúce finančné prostriedky by mohli prevziať úlohu overovania, aby sa príjemcovia mohli sústrediť na opatrenia). Možnosti zahŕňajú väčší dôraz skôr na efektívnosť a dopad než na administratívne aspekty v predkladaní správ alebo na využívanie zjednodušených možností vykazovania nákladov (hoci ich využívanie môže v určitých prípadoch zahŕňať určité obmedzenia a výzvy, preukázali svoju hodnotu pre rôzne typy iniciatív/projektov s malým aj veľkým rozmerom, pokiaľ ide o rozsah a trvanie). Vo všeobecnosti by sa mohla zvážiť flexibilita a prispôsobenie administratívnych procesov (so zreteľom na druh financovania, projekt, harmonogram, ako aj iné aspekty, ktoré sa považujú za relevantné) s cieľom pokročiť v lepšom využívaní finančných prostriedkov.

Technický Sekretariát:

Financované:

Cofinanciado por la Unión Europea

MINISTERIO DE TRABAJO Y ECONOMÍA SOCIAL

Fondos Europeos

POR SOLIDARIDAD OTROS FINES DE INTERÉS SOCIAL

Fundación "la Caixa"

Social Innovation Initiative